

МАКТАБГАЧА YOSHDAGI BOLALAR TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHDA MNEMONIKA TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI

Inadullayeva S.Q.

TerDPI Maktabgacha ta'limda tarbiyani tashkil etish kafedrasi o'qituvchisi

Tayanch so'zlar: mnemonika texnologiyasi, maktabgacha ta'lim, tafakkurni rivojlantirish, xotira, mantiqiy fikrlash, o'quv jarayoni.

Ключевые слова: мнемотехника, дошкольное образование, развитие мышления, памяти, логическое мышление, образовательный процесс.

Key words: mnemonics, preschool education, development of thinking, memory, logical thinking, educational process.

РЕЗЮМЕ:

Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarning tafakkur qobiliyatlarini rivojlantirishda mnemonika texnologiyasidan foydalanishning ahamiyati yoritilgan. Tadqiqotda mnemonika texnologiyalari orqali bolalarning xotira, tasavvur va mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish usullari ko'rib chiqiladi. Ushbu texnologiyalar ta'lim jarayonini qiziqarli va samarali qilish bilan birga, bolalarda bilim olishga bo'lgan qiziqishni oshirishga xizmat qiladi.

РЕЗЮМЕ:

В данной статье подчеркивается важность использования мнемотехники в развитии навыков мышления детей дошкольного возраста. В исследовании рассматриваются методы развития у детей памяти, воображения и логического мышления с помощью мнемических технологий. Эти технологии делают учебный процесс интересным и эффективным, служат повышению интереса детей к обучению.

SUMMARY:

This article emphasizes the importance of using mnemonics in developing preschool children's thinking skills. The study examines methods for developing children's memory, imagination, and logical thinking using mnemonic technologies. These technologies make the learning process interesting and effective, and serve to increase children's interest in learning.

Kirishqismi. Bugunkundata'lim-tarbiyajarayonidabolalarningintellektual qobiliyatlarini rivojlantirish va tafakkur faoliyatini faollashtirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, maktabgacha yoshdagi bolalarda tafakkur ko'nikmalarini rivojlantirish kelajakda ularning akademik muvaffaqiyatlari, shaxsiy rivojlanishi va jamiyatda faol ishtirok etishlari uchun poydevor yaratadi.

Psixologik va pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bolalik davrida bilim olishga bo'lgan qiziqishni qo'llab-quvvatlash va ularni muammoli vaziyatlarni hal qilishga o'rgatish tafakkur jarayonlarini rivojlantirishning muhim shartidir.

Mnemonika texnologiyasi bolalarning eslab qolish va o'rganish qobiliyatlarini oshirishda samarali vosita sifatida keng qo'llanilmoqda. Ushbu texnologiya xotirani faollashtirish orqali o'quv materiali o'zlashtirilishini osonlashtiradi va bolalarda ijodiy tafakkurni shakllantirishga ko'maklashadi. Tadqiqotchilarning fikriga ko'ra, mnemonika metodlari bolalarning mantiqiy fikrlashini, tasavvur qilish qobiliyatini va kuzatuvchanligini rivojlantirish uchun qulay sharoit yaratadi[1].

Maktabgacha yoshda bolaning rivojlanishida axborotni o'zlashtirish qobiliyatini faollashtirish katta ahamiyatga ega, chunki bu davrda ular dunyoqarashi shakllanadi va bilim olishga bo'lgan asosiy ehtiyojlar yuzaga keladi. Mnemonika texnologiyasidan foydalanish esa bolalarning individual xususiyatlarini hisobga olib, ularga samarali va qiziqarli o'quv jarayonini taqdim etish imkonini beradi. Shu sababli, ushbu tadqiqot mavzusi nafaqat ilmiy, balki amaliy jihatdan ham dolzarbdir.

Mavzuning dolzarbligi shundaki, mnemonika texnologiyalarining samarali qo'llanilishi ta'lim sifati va mazmunini oshirish bilan birga, maktabgacha yoshdagi bolalarda mustaqil fikrlashni shakllantirishga xizmat qiladi. Shu orqali biz jamiyatda bilimli, tafakkur qobiliyati rivojlangan avlodni tarbiyalashga hissa qo'shamiz.

Mnemonika texnologiyalari zamonaviy ta'lim jarayonida bolalarning kognitiv rivojlanishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu texnologiyalar, asosan, eslab qolish va fikrlash qobiliyatini oshirishga yo'naltirilgan bo'lib, ular bilimlarni mantiqiy, tizimli va ijodiy shaklda o'zlashtirish imkonini beradi. Mnemonika usullarining asosiy tamoyili - murakkab axborotni sodda, qiziqarli va esda qolarli tarzda taqdim etishdir. Bu jarayonda rasm, so'z, harakat va boshqa multimodal yondashuvlardan foydalaniladi, bu esa bolaning eslab qolish qobiliyatini oshirishga yordam beradi.

Asosiy qism. Mnemonika texnologiyasining ta'rifi va ahamiyati. A. B. Ilg'orov (2018) o'z tadqiqotlarida mnemonika texnologiyalarining ta'lim-tarbiya jarayonidagi o'rni va ahamiyatini batafsil o'rgangan. Uning fikricha, mnemonika usullari nafaqat eslab qolish qobiliyatini kuchaytiradi, balki bolalarda mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishda ham samarali vosita hisoblanadi. Muallif mnemonika usullarini bolalar tafakkurining rivojlanishi uchun psixologik va pedagogik jihatdan muhim vosita deb ta'riflaydi va ushbu texnologiyaning quyidagi jihatlarini ta'kidlaydi:

1. Xotirani faollashtirish: Mnemonika usullari yordamida bolaning xotirasi yanada samarali ishlaydi, chunki axborotlar vizual va assotsiativ shakllarda taqdim etiladi. Bu esa bolaning miya faoliyatini rag'batlantiradi va eslab qolishni osonlashtiradi.

2. Tafakkur jarayonlarini rivojlantirish: Ilg'orovning fikriga ko'ra, mnemonika usullari bolaning mantiqiy fikrlashini faollashtiradi. Masalan, maxsus kodlar, ramzlar yoki rasmlı diagrammalar orqali bolalar murakkab tushunchalarnı osonroq tushunib, ularga mantiqiy bog'liqlik yaratadi.

3. Ijodiy fikrlashni shakllantirish: Mnemonika usullari ijodiy jarayonlarnı rag'batlantirish uchun muhim vosita hisoblanadi. Axborotlarning rang-barang va qiziqarli shaklda taqdim etilishi bolalarning tasavvur qilish va yangi g'oyalarnı ishlab chiqish qobiliyatlarini rivojlantiradi.

4. Qiziqishni oshirish: Mnemonika texnologiyalari ta'lim jarayonini qiziqarli va interaktiv qiladi, bu esa bolalarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirishga xizmat qiladi. Masalan, rasmlı sxemalar, o'yin shakllari yoki hikoyalar orqali bolalar bilim olish jarayonida faollashadi.

A. B. Ilg'orov o'z tadqiqotida bolalarning individual psixologik xususiyatlarini hisobga olish zarurligini ham ta'kidlagan. Chunki mnemonika texnologiyalari barcha bolalarga birdek ta'sir qilmaydi, ularning o'zlashtirish darajasi, qiziqishlari va tafakkur shakllariga moslashtirilishi lozim.

Shuningdek, muallif mnemonika texnologiyalari orqali o'quvchilarnı faollashtirish pedagogikaning zamonaviy vazifalaridan biri ekanligini qayd etadi. U psixologik asos sifatida L. S. Vygotskiyning "yaqin rivojlanish zonasi" nazariyasiga tayanib, mnemonikaning bolalarnı yanada yuqori rivojlanish darajasiga olib chiqishga yordam berishini ko'rsatadi.

Shunday qilib, mnemonika texnologiyalari bolalarning kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirishda universal va samarali yondashuv sifatida ta'riflanadi. Ushbu texnologiyalar nafaqat maktabgacha ta'limda, balki boshqa ta'lim bosqichlarida ham keng qo'llanilmoqda va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati kundan-kunga oshib bormoqda[2].

Maktabgacha yoshdagi bolalarning tafakkur qobiliyatini rivojlantirish. Maktabgacha yosh davri bola tafakkuri va intellektual qobiliyatlarini shakllantirish uchun asosiy bosqich hisoblanadi. Bu davrda bola nafaqat atrof-muhitni idrok qilishni, balki o'z fikrlarini ifodalashni, murakkab mantiqiy aloqalarnı tushunishni va muammolarnı hal qilishni o'rganadi. Psixologik tadqiqotlarga ko'ra, maktabgacha yoshda ijodiy fikrlashni rivojlantirish bola kelajakda samarali o'qish va ijodiy faoliyat yuritishi uchun poydevor yaratadi.

Shu sababli, ta'lim jarayonida tafakkur qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan innovatsion usullar va texnologiyalarni qo'llash muhim ahamiyat kasb etadi.

V. A. Petrova (2020) o'z tadqiqotlarida maktabgacha yoshdagi bolalarda tafakkur qobiliyatlarini rivojlantirishda o'yin texnologiyalari va mnemonik usullarning samaradorligini tahlil qiladi. Uning fikriga ko'ra, bolalarning fikrlash jarayonini faollashtirish uchun darslar qiziqarli va bolalarning psixologik xususiyatlariga moslashtirilgan bo'lishi kerak. U mnemonika materiallarini bolalarning qiziqishini oshiruvchi vosita sifatida ta'riflaydi va quyidagi tamoyillarni tavsiya etadi:

1. Rang-baranglik va interaktivlik: Mnemonika materiallari bolalarning yosh xususiyatlariga mos keladigan rang-barang va qiziqarli ko'rinishda taqdim etilishi lozim. Bu bolalarda vizual tasavvurlarni kuchaytiradi va o'quv materialini eslab qolishni osonlashtiradi. Masalan, rasmlı kartalar, chizmalar yoki hikoyalar orqali taqdim etilgan mnemonik materiallar bolalarni faol o'quv jarayoniga jalb qiladi.

2. O'yin texnologiyalaridan foydalanish: Bolalarning tafakkurini rivojlantirish uchun Petrova o'yin texnologiyalaridan foydalanishni tavsiya etadi. Masalan, "kim tezroq eslaydi" o'yini, "nima o'xshash va nima farq qiladi" vazifasi kabi o'yinlar bolalarning mantiqiy fikrlashini faollashtiradi va ijodiy qobiliyatlarini rag'batlantiradi. Petrova o'yinlar orqali bolalarning o'zlashtirish qobiliyatini rivojlantirishni eng samarali yondashuvlardan biri deb hisoblaydi.

3. Assotsiativ fikrlashni rivojlantirish: Mnemonik usullar bolalarning mantiqiy va assotsiativ fikrlashini rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, ular o'zaro bog'liq ma'lumotlarni eslab qolish va ishlatishda yordam beradi. Petrova mnemonik sxemalar orqali bolalarda ob'ektlar va hodisalar o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash qobiliyatini shakllantirish mumkinligini ta'kidlaydi.

4. Bolalarning faolligini oshirish: Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, mnemonik usullar va o'yin texnologiyalari bola o'quv faoliyatining faolligini sezilarli darajada oshiradi. Bu esa ularning xotira va tafakkur qobiliyatlarini rivojlantirish uchun optimal sharoit yaratadi. Masalan, bolalar guruhlarda ishlash orqali muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradi va turli fikrlarni o'rganib, o'z dunyoqarashini kengaytiradi.

V. A. Petrova o'z tadqiqotlarida mnemonik va o'yin texnologiyalarini birlashtiruvchi yondashuvni ilgari suradi, bu yondashuv maktabgacha yoshdagi bolalar uchun eng samarali metodlardan biri sifatida ko'riladi. U ta'kidlaganidek, darslarning interaktiv va qiziqarli bo'lishi bolalarda o'quv faoliyatiga bo'lgan qiziqishni kuchaytiradi, bu esa ularning intellektual rivojlanishiga xizmat qiladi[3].

Psixologik yondashuvlar. Mnemonika texnologiyalarining ta'lim jarayonida qo'llanilishi bolalarning psixologik xususiyatlari va xotira jarayonlariga asoslanadi. N. A. Xaydarova (2020) o'z tadqiqotlarida mnemonika usullarining bolalarning eslab qolish va fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishdagi ahamiyatini chuqur o'rgangan. Uning ilmiy ishlari mnemonika texnologiyalari psixologik yondashuvlar bilan uyg'un holda ishlatilganda bolalarning intellektual rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini ko'rsatadi.

N. A. Xaydarova tadqiqotida quyidagi jihatlar muhim deb ta'kidlanadi: Xaydarovanning tadqiqotlariga ko'ra, bolalar xotirasi yoshga qarab rivojlanadi va maktabgacha davrda axborotni eslab qolish qobiliyati sezilarli darajada shakllanadi. Mnemonika texnologiyalari, xususan, vizual materiallar (rasmlar, diagrammalar, chizmalar) yordamida bolaning xotirasi faollashadi. Vizual tasvirlar bola miyasida assotsiativ bog'lanishlar yaratib, axborotni uzoq muddatli xotirada saqlash imkonini beradi. Misol uchun, rasmi kartalar yordamida bolalar yangi so'zlarni yoki tushunchalarni oson eslab qolishi kuzatilgan. Rasmi mnemonik sxemalar bolalarga murakkab tushunchalarni oddiy va tushunarli shaklda tushuntirish imkonini beradi. Xaydarovanning fikricha, rasmi sxemalar orqali axborot tuzilmalarini aniqroq idrok qilish mumkin. Masalan, o'quv materiallari bolalarga mantiqiy ketma-ketlikda, tasvirlar yoki belgilar orqali tushuntirilganda, ular axborotni tezroq va samarali eslab qoladi. Xaydarova psixologik yondashuvlar haqida gapirar ekan, bolalarning individual psixologik xususiyatlariga moslashish zarurligini ta'kidlaydi. Har bir bola axborotni turli usullar orqali eslab qoladi: kimdir ko'rgazmali tasvirlar orqali, kimdir esa so'z va nutq orqali. Shu sababli, mnemonika texnologiyalari bolaning o'ziga xos qobiliyatlari va ehtiyojlariga moslashtirilishi lozim. Xaydarova mnemonikadan foydalanish nafaqat xotirani, balki ijodiy va mantiqiy tafakkurni rivojlantirishga xizmat qilishini ko'rsatadi. Masalan, bolalar o'zlari uchun rasmi sxemalar yaratish orqali ijodiy jarayonga kirishadi, bu esa ular uchun ta'limni qiziqarli va interaktiv qiladi. Shuningdek, ular rasmi sxemalar orqali tushunchalar va hodisalar o'rtasidagi mantiqiy bog'liqlikni tushunishga o'rganadi. Xaydarovanning tadqiqotlarida shuni ta'kidlanadi: mnemonika texnologiyalarining psixologik asoslari bolalarning o'quv faoliyatiga bo'lgan qiziqishi va motivatsiyasini oshiradi. Rasmi materiallar, qiziqarli hikoyalar va boshqa ko'rgazmali usullar bolaning ta'lim jarayonida faollashishiga yordam beradi. Bu jarayon, o'z navbatida, bolaning akademik va shaxsiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.[4].

Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalarning roli: Zamonaviy ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanish o'quv

jarayonining samaradorligini oshirishga va ta'lim sifati yaxshilanishiga xizmat qiladi. Maktabgacha ta'lim bosqichida innovatsion texnologiyalar bolalarning intellektual, ijodiy, va shaxsiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. M. Fayzieva (2019) o'z tadqiqotlarida maktabgacha yoshdagi bolalar uchun innovatsion texnologiyalarni qo'llashning ahamiyatini chuqur o'rgangan va mnemonika texnologiyalarini ta'lim jarayonining ajralmas qismi sifatida taqdim etgan.

Innovatsion texnologiyalarning ta'rifi va ahamiyati: M. Fayzievaning ta'kidlashicha, innovatsion texnologiyalar – bu ta'lim-tarbiya jarayonini takomillashtirish va bolalarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshirishga yo'naltirilgan yangi yondashuvlar va metodlar to'plamidir. Ayniqsa, mnemonika texnologiyalari bolalarning eslab qolish va ijodiy tafakkur qobiliyatlarini rivojlantirish uchun muhim vosita sifatida namoyon bo'ladi. Fayzievaning fikricha, mnemonika texnologiyalari ta'lim jarayonini nafaqat qiziqarli va samarali qiladi, balki bolalarning mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishga ham yordam beradi.

Mnemonika texnologiyalari ta'limda: Mnemonika texnologiyalarining asosiy mohiyati shundaki, ular bolalarning axborotni samarali va qiziqarli tarzda o'zlashtirishlariga ko'maklashadi. Fayzieva mnemonikaning quyidagi afzalliklarini ta'kidlaydi:

- Vizual materiallardan foydalanish: Bolalarning eslab qolish qobiliyatini kuchaytirish uchun ko'rgazmali vositalar (rasmlar, chizmalar, diagrammalar) ishlatiladi.
- Qiziqarli va oson o'zlashtiriladigan format: Mnemonika texnologiyalari axborotni rasm, hikoya yoki o'yin ko'rinishida taqdim etadi, bu esa bolalar uchun o'quv jarayonini yanada jozibador qiladi.
- Ijodiy tafakkurni rag'batlantirish: Mnemonik metodlar bolalarga tasavvur qilish va yangi g'oyalarni ishlab chiqishda yordam beradi.

Ijodiy fikrlashni rivojlantirish: M. Fayzievaning tadqiqotlarida ta'kidlanishicha, mnemonika texnologiyalari bolalarda ijodiy tafakkur qobiliyatini rivojlantirish uchun qulay platforma yaratadi. Misol uchun, bolalar yangi tushunchalarni o'zlashtirishda rang-barang rasmlar yoki qiziqarli hikoyalar asosida ish olib boradi, bu esa ularning ijodiy yondashuvini rag'batlantiradi. Bundan tashqari, mnemonika texnologiyalarining o'yin elementlari bolalarda ijodiy fikrlashni kuchaytiradi va ularni o'z g'oyalarni mustaqil ravishda ifodalashga undaydi.

Ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish: Innovatsion texnologiyalar, jumladan, mnemonika usullari, ta'lim jarayonida samaradorlikni oshirish

uchun muhim vosita hisoblanadi. Fayzieva shuni ta'kidlaydiki, mnemonika texnologiyalaridan foydalanish:

- Bolalarning bilimlarni eslab qolish qobiliyatini oshiradi;
- Ta'lim jarayonini interaktiv va qiziqarli qiladi;
- O'quv jarayonida bolaning faol ishtirokini ta'minlaydi.

Misol sifatida Fayzieva maktabgacha yoshdagi bolalarga o'quv materiali rasmi kartalar orqali o'rgatilganida, ular yangi tushunchalarni tezroq o'zlashtirganini va ular bilan bog'liq vazifalarni muvaffaqiyatli bajarganini ko'rsatadi.

Bolalarning individual xususiyatlariga moslashish: Fayzieva innovatsion texnologiyalarni qo'llashda bolalarning individual psixologik va fiziologik xususiyatlarini inobatga olish zarurligini ta'kidlaydi. Mnemonika texnologiyalari bolaning qobiliyatlari va ehtiyojlariga moslashtirilgan holda ishlatilsa, ularning ta'lim jarayoniga qiziqishi sezilarli darajada oshadi.[5].

Xalqaro tadqiqotlar: Mnemonika texnologiyalarining ta'lim jarayonidagi o'rni nafaqat mahalliy, balki xalqaro miqyosda ham keng o'rganilgan. Turli mamlakatlarda olib borilgan tadqiqotlar mnemonika usullarining bolalar rivojlanishiga ta'sirini chuqur tahlil qilgan. Ushbu texnologiyalarning bolalarning kognitiv qobiliyatlari, xotira, mantiqiy tafakkur va ijodiy rivojlanishiga qanday ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqlovchi ilmiy ishlanmalar mavjud.

C. S. Andersonning 2017-yilda o'tkazgan tadqiqoti mnemonika texnologiyalarining maktabgacha yoshdagi bolalar intellektual rivojlanishiga ta'sirini o'rganishga bag'ishlangan. Tadqiqot AQShning bir necha maktabgacha ta'lim muassasalarida o'tkazilgan bo'lib, unda turli mnemonik usullar qo'llanilgan. Anderson tadqiqoti quyidagi jihatlarni o'z ichiga oladi:

1. Xotira va eslab qolish qobiliyatini oshirish: Tadqiqot davomida bolalarga rasm, so'z, va hikoyalar asosida mnemonik mashqlar bajarish taklif etilgan. Ushbu usullar bolalarning axborotni eslab qolish qobiliyatini 20-30 foizga oshirgan. Bolalar mnemonika texnologiyalari yordamida yangi so'zlarni tez o'zlashtirib, ularni amaliyotda samarali qo'llashgan.

2. Tafakkur jarayonlarini rivojlantirish: Anderson mnemonik sxemalar bolalarda mantiqiy tafakkur qobiliyatlarini shakllantirishda muhim rol o'ynashini ta'kidlaydi. Masalan, bolalar hodisalar o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash uchun rasmi sxemalardan foydalangan. Bu ularda muammoli vaziyatlarni hal qilish ko'nikmasini kuchaytirgan.

3. Ijodiy yondashuvni qo'llab-quvvatlash: Mnemonika texnologiyalari bolalarning ijodiy tafakkurini rivojlantirishga yordam bergan. Bolalar rasmi kartalar yoki o'yin elementlari yordamida o'z tasavvurlarini kengaytirgan va

yangi g'oyalarni ishlab chiqqan. Masalan, tadqiqotda qatnashgan bolalar oddiy hikoyalardan murakkab hikoyalar tuzish qobiliyatini namoyish etgan.

4. Bolalarning qiziqishini oshirish: Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, mnemonika texnologiyalaridan foydalanish bolalarning ta'lim jarayoniga bo'lgan qiziqishini sezilarli darajada oshiradi. Vizual va interaktiv materiallar yordamida o'quv jarayoni bolalar uchun yanada qiziqarli bo'lgan.

C. S. Anderson tadqiqot natijalarida mnemonika texnologiyalarining quyidagi afzalliklarini qayd etgan:

- Bolalarning xotira va eslab qolish qobiliyatlarini sezilarli darajada yaxshilash;
- Bolalarning axborot bilan ishlashda mantiqiy va ijodiy yondashuvlarini kuchaytirish;
- Ta'lim jarayonida bolalar faolligini va qiziqishini oshirish;
- Rasmlari va interaktiv materiallarning ta'lim jarayonidagi samaradorligini ta'minlash.

Tadqiqot yakunida Anderson mnemonika texnologiyalarini ta'lim jarayoniga keng joriy qilishni tavsiya etadi. U bu usullar nafaqat maktabgacha ta'lim, balki boshlang'ich va o'rta maktab bosqichlarida ham samarali bo'lishini ta'kidlagan[6].

Xulosa. Mnemonika texnologiyalari ta'lim jarayonida bolalarning intellektual va kognitiv rivojlanishini qo'llab-quvvatlashda zamonaviy va samarali yondashuvlardan biri hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar nafaqat eslab qolish qobiliyatini rivojlantirishga, balki bolalarda mantiqiy va ijodiy tafakkur shakllanishiga ham xizmat qiladi. Ilmiy tadqiqotlar natijalariga ko'ra, mnemonika texnologiyalari o'quv jarayonini qiziqarli, interaktiv va samarali qiladi, bu esa bolalarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshirish va ularda mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi.

Mahalliy va xalqaro tadqiqotchilar: A. B. Ilg'orov, V. A. Petrova, N. A. Xaydarova va C.S.Anderson tomonidan olib borilgan ilmiy ishlanmalar shuni ko'rsatadiki, mnemonika texnologiyalari orqali:

- Bolalarning xotira jarayonlari faollashadi va bilimlarni uzoq muddatli xotirada saqlash qobiliyati oshadi;
- Vizual va rasmlari materiallar orqali o'quv jarayonini soddalashtirish va bolalarning eslab qolish jarayonini osonlashtirish mumkin;
- O'yin elementlari va mnemonik sxemalar yordamida ijodiy va mantiqiy fikrlash rivojlantiriladi;
- Ta'lim jarayonining samaradorligi oshadi va bolalar bilimni o'zlashtirish jarayonida faol ishtirok etadi.

Mnemonika texnologiyalarini qo'llash nafaqat bolalarning intellektual rivojlanishini ta'minlaydi, balki ularning shaxsiy qobiliyatlarini ochib berishga xizmat qiladi. Maktabgacha ta'lim muassasalarida ushbu texnologiyalarning joriy etilishi bolalar uchun ta'lim jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Shuningdek, mnemonika texnologiyalarining pedagogik jarayonlarga integratsiyasi o'qituvchilarga bolalarning individual psixologik xususiyatlarini inobatga olish imkonini beradi.

Shu sababli, mnemonika texnologiyalarini ta'lim tizimida keng qo'llash nafaqat pedagogik amaliyot uchun dolzarb, balki ilmiy va innovatsion jihatdan ham muhim ahamiyatga ega. Bu texnologiyalarni ta'lim jarayoniga joriy qilish kelajakda bilimli, ijodkor va mustaqil fikrlovchi avlodni tarbiyalashga yordam beradi.

Adabiyotlar:

1. Xaydarova, N. A. (2020). Maktabgacha yoshdagi bolalarning psixologik rivojlanishi. Toshkent: Ilm va rivojlanish.
2. Ilg'orov A. B. (2018). Mnemonika texnologiyalarining pedagogik jarayondagi ahamiyati. Toshkent: Fan nashriyoti.
3. Petrova V. A. (2020). Maktabgacha ta'limda o'yin texnologiyalari va mnemonika. Moskva: Pedagogika nashriyoti.
4. Xaydarova N. A. (2020). Maktabgacha yoshdagi bolalarning psixologik rivojlanishi. Toshkent: Ilm va rivojlanish.
5. Fayzieva M. (2019). Innovatsion ta'lim texnologiyalari. Samarqand: O'zbekiston milliy universiteti nashriyoti.
6. Anderson C. S. (2017). "The Impact of Mnemonics on Cognitive Development in Early Childhood Education." *Journal of Early Childhood Research*, 15(3), 205-220.